

प रि शि ष्ट

परिशिष्ट क्रमांक - १.

प्रतिपादकास विनंती पत्र.

=====

श्री. कल्याण कृष्णा यादव

महात्मा गांधी नगर, बारशी.

जि. सोलापूर २१

दि. ६ / १ / १९८८

स० न० वि० वि०

मी शिवाजी विद्यापीठाच्या एम्. फील परिक्षेसाठी प्रबंध लेखन करित आहे. माझा संशोधनाचा विषय “ सामाजिक शिक्षणासाठी कर्मवीर डॉ. **मामासाहेब जगदाळे** यांनी केलेल्या प्रयत्नांचा चिकित्सक अभ्यास ” हा आहे.

शिक्षण महाविद्यालय, बारशी येथील प्रा. डॉ. सी. एन्. लांडगे संशोधनास मार्गदर्शन करित आहेत.

कृपया आपण सोबतचे ‘ प्रश्नावलीतील ’ माहिती भरून सहकार्य करावे. या माहितीचा उपयोग फक्त संशोधनासाठीच केला जाईल. अन्यत्र उपयोग केला जाणार नाही. ही माहिती गुप्त ठेवली जाईल. संशोधनाचे निष्कर्ष आपणास कळवू.

‘ प्रश्नावली ’ भरून सोबतच्या तिकिटे लावलेल्या पाकीटात घालून पाठवावी. ही विनंती.

आपला

श्री. के. के. यादव

एम्. फिल. (शिक्षणशास्त्र)

शिक्षण महाविद्यालय, बारशी.

परिशिष्ट क्रमांक-२ “प्रश्नावली”

संगोधनाचा विषय- “सामाजिक शिक्षणासाठी कर्मवीर डॉ. मामासाहेब जगदाळे यांनी केलेल्या प्रयत्नांचा चिकित्सक अभ्यास करणे”

सूचना- ही माहिती केवळ संगोधनासाठीच आहे याचा वापर अन्यत्र केला जाणार नाही.

- अ) १) नांव- _____
- २) हुद्दा- _____
- ३) शै. पात्रता- _____
- ४) श्री शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ, बार्शी या संस्थेचे माजी विद्यार्थी आहात काय ? (योग्य ते उत्तर ठेवा अनावश्यक खोडा) होय / नाही
- ५) वरील संस्थेत आपण कोणत्या पदावर सेवा केली आहे ? (योग्य शब्दावर ✓ अशी खूण करा) सेवक / लेखनिक / शिक्षक / प्राध्यापक / सदस्य
- ब) १) कै. कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांचा व आपला संबंध वर्ष १९..... प्रसंग
- किती साली व कोणत्या प्रसंगी आला ?
- २) किती वर्ष आपण त्यांच्या प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष संपर्कात होता ? प्रत्यक्ष संबंध वर्षे. अप्रत्यक्ष संबंध वर्षे
- ३) कर्मवीर डॉ. मामासाहेब जगदाळे यांची रहाणी व व्यक्तीगत जीवन कसे होते ? (योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरा समोर ✓ अशी खूण करा) अ) भपकेबाज ब) जनसामान्यांपासून दूर क) समाजाशी समरस होऊन लढणारे. ड) चिंतन करणारे
- ४) कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांच्या जीवनावर कोणत्या पुस्तकांचा परिणाम झाला होता ? (कंसात महत्वाशांनुसार क्रमांक १ ते ५ द्या.) क्रमांक - पुस्तक
- () ज्ञानेश्वरो
- () तुकाराम गाथा
- () म. फुले चरित्र
- () डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर चरित्र
- () छ. शिवाजी महाराज यांचे वरील पुस्तके

- ५) कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांच्या जीवनावर कोणत्या
व्यक्तिचा परिणाम झाला होता ?
(कसांत महत्वांशानुसार क्रमांक १ ते ४ द्या.)

क्रमांक	-	व्यक्ति
()		शिवाजी महाराज
()		भाऊराव पाटील
()		महात्मा गांधी
()		महात्मा ज्योतीबा फुले

- ६) क. डॉ- मामासाहेबांना समाजातील कोणत्या अडचणी
जाणवल्या होत्या ?
(कसांत महत्वांशानुसार क्रमांक १ ते ४ द्या)

क्रमांक	-	समस्या
()		स्त्री शिक्षणाचा अभाव
()		मलांची शिक्षण घेताना राहण्या जेवणाची गैरसोय
()		समाजातील अंधश्रद्धा
()		आर्थिक स्थिती

- क) १) बहुजन समाजाच्या शिक्षणाबाबत कोणत्या अडचणी-
समस्या क. डॉ. मामासाहेबांना जाणवल्या ?
(कसांत महत्वांशानुसार क्रमांक १ ते ४ द्या)

क्रमांक	-	समस्या
()		शाळेची गैरसोय
()		राहण्या जेवणाची गैरसोय
()		पालकांचा दृष्टीकोन
()		आर्थिक स्थिती

- २) स्त्री- शिक्षणाबाबत कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांना
कोणत्या अडचणी प्रकर्षाने जाणवल्या होत्या ?
(कसांत महत्वांशानुसार क्रमांक १ ते ४ द्या.)

क्रमांक	-	अडचणी
()		मुलींची राहण्या जेवण्याची गैरसोय
()		शाळेची गैरसोय
()		पालकांचा दृष्टिकोन
()		आर्थिक स्थिती

- ३) कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांनी स्त्री शिक्षणासाठी
कोणते प्रयत्न केले ?
(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरा समोर ✓ खूण करा.)

- अ) शिक्षण घेणाऱ्या मुलींची
राहण्या जेवण्याची सोय केली.
ब) मोफत शिक्षण दिले.
क) प्रौढ स्त्रीयांसाठी वर्ग चालविले.
ड) शै साहित्य पुरविले.

४) स्त्री- शिक्षणाबाबत कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांचे काय मत होते ?

(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा.)

अ) शिक्षण घेऊन सर्व क्षेत्रात पुरुषा प्रमाणे काम करावे.

ब) स्त्रीयांनी शिकू नये.

क) शिक्षण घेऊन घरकाम करावे.

ड) जुजबी शिक्षण घ्यावे.

ड) १) विधवा व परित्यक्ता यांच्याबाबत कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांचा दृष्टिकोन कसा होता ?

(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा.)

अ) अलिप्त

ब) नोकरी देवून स्वतःच्या पायावर उभे करणे.

क) तिरस्कार युक्त

ड) सहानुभूतीपूर्वक

२) विधवा विवाहाबाबत कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांचे काय मत होते ?

(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा.)

अ) मुले असतील तर विवाह न करता त्यांचेच पालन पोषण करावे.

ब) विवाहच करावा.

क) विवाह करू नये.

३) विधवा, विधूर व परित्यक्ता यांच्या मुलांची कर्मवीर डॉ. मामासाहेब जगदाळे यांनी शिक्षणाची कशी सोय केली ?

(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा.)

अ) त्यांना मोफत शिक्षण दिले.

ब) विधवा, विधूर व परित्यक्ता यांना काम दिले. त्यांची त्यांच्या मुलांची रहाण्याची जेवणाची सोय केली. व त्यांच्या मुलांची शिक्षणाची सोय केली

क) मुलांना शे साहित्य पुरविले.

४) क. डॉ. मामासाहेबांच्या वस्तीगृहात स्वयंपाक व इतर

कामासाठी असणाऱ्या काही विधवा, विधूर व परित्यक्ता

यांची नावे सांगा.

१)

२)

३)

४)

५)

- ५) कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांच्या वस्तीगृहात ज्यांच्या आई १)
 किंवा वडिलाने काम केले. त्यामुळे ज्यांचे शिक्षण झाले.
 अशा काही लोकांची नावे, शिक्षण व सध्याचा पत्ता सांगा. २)
 ३)
 ४)
- ई) १) हिंदू धर्मातील वर्ण व्यवस्था याबद्दल मामांचे काय () अ) वर्ण व्यवस्था असावी.
 मत होते ? () ब) वर्ण व्यवस्था नसावी.
 (योग्य ठिकाणी कसात ✓ अशी खूण करा.)
- २) कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांनी वर्ण व्यवस्था नष्ट () सर्वांना एकाच पंगतीत जेवण असे.
 करण्यासाठी केलेले ठळक प्रयत्न. () बाढपी सर्व जाती जमातीतील होते.
 (सर्व योग्य ठिकाणी कसात ✓ अशा खूणा करा () स्वयंपाक कामातही सर्व
 व अयोग्य ठिकाणी × अशा खूणा करा.) जातीजमातीतील स्त्रीया होत्या.
 () दस्तीगृहात सर्वांना प्रवेश होता.
 () आंतरजातीय विवाह लावून दिले.
- ३) अंधश्रद्धा निर्मूलनाठी कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांनी () अ) भाषणातून अंधश्रद्धेवर प्रहार केले.
 कोणते प्रयत्न केले ? () ब) हुंडाबंदीच्या शपथ घेण्यास लावले.
 (योग्य अशा सर्व वर्णक्षिरासमोर ✓ अशा खूणा करा) () क) विवाह कमी खर्चात लावले.
 () ड) पूजा अर्चा यावरील खर्च कमी
 करण्यास सांगितले.
 () इ) प्रदर्शने भरवली.
- ई) १) मुलांचा आहार कसा असावा असे मामांचे मत होते? अ) साधा पण पौष्टिक
 (योग्य अशा एकाच वर्णक्षिरासमोर ✓ अशी खूण करा) ब) चमचमीत
 क) पौष्टिक
 ड) पचनास हलका.
- २) मुलांच्या नाष्ट्यासाठी वस्तीगृहात कोणता आहार असे ? अ) तूप - चपाती
 (योग्य अशा एकाच वर्णक्षिरासमोर ✓ अशी खूण करा. ब) पिठले भाकरी
 क) दूध - अंडी
 ड) शिरा - पूरी

- ३) सर्व मुलाकडून कोणत्या व्यायामाची मामा अपेक्षा करीत असत ? अ) दंडबैठका
(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा. ब) पळणे - धावणे
क) कुस्ती
ड) घोड्यावर बसणे
- ४) मामांनी बोर्डिंगमध्ये व्यायाम व आहार यांची कशी सांगड घातली होती ? अ) व्यायाम करणाऱ्यांना जास्त नाष्टा मिळे.
(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा) ब) फक्त व्यायाम करणाऱ्यांनाच नाष्टा मिळे.
क) सर्वांना नाष्टा मिळे.
- ५) मामांना कोणते व्यायाम प्रकार आवडत ? क्रमांक - प्रकार
(कंसात महत्वांशानुसार क्रमांक लिहा १ ते ४)
() टेनिस
() कुस्ती
() धावणे
() पोहणे
- ६) १) मुलामध्ये सभाधीटपणा येण्यासाठी कर्मवीर डॉ. मामासाहेब कोणते प्रयत्न करीत असत ? अ) आठवड्याच्या सभेत प्रत्येकाला वादविवादामध्ये भाग घेण्यास सांगत
(योग्य अशा सर्व वर्णाक्षरासमोर ✓ अशा खूणा करा) ब) रेडिओवरील भाषणे ऐकवत
क) टेप ऐकवत
- २) मुलात नेतृत्व गुण वाढ होण्यासाठी कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांनी वस्तीगृहात कोणती योजना आखली होती ? अ) मुलांचे मंत्रिमंडळ असे
ब) चूकणारास शिक्षा असे
क) नेत्यांची भाषणे ऐकवत
(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा.)
- ३) श्रम करण्याची आवड निर्माण व्हावी म्हणून कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांनी कोणते प्रयत्न केले ? अ) जेवण्यापूर्वी १ तास काम
ब) उन्हाळ्याच्या सुट्टीत काम देवून आर्थिक मोबदला दिला जाई.
(योग्य अशा सर्व वर्णाक्षरासमोर ✓ अशा खूणा करा) क) शेतीवरील काम देत असत.
ड) विहीरी विद्यार्थ्यांच्या मदतीने खोदल्या.
इ) श्रम प्रतिष्ठेवर व्याख्यान दिली.

- ४) फी माफीची सवलत कोणास देण्यात यावी, असे कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांचे मत होते ?
(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा)

- फ) १) शेतकऱ्यांच्या मालाची विक्री होत असताना कर्मवीर डॉ. मामासाहेबांना कोणत्या वाईट गोष्टी प्रकर्षाने जाणवल्या ?
(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा.)

- २) शेतकऱ्यांच्या गाड्या नाकेदार / रामोशी अशी माणसे अडवून पैसे मागत असत यावर मामांनी कोणता उपाय केला ?
(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करावी)

- ३) शेतकऱ्या समोरील कोणत्या अडचणी क. डॉ. मामासाहेबांना जाणवल्या ?
(कंसात महत्वांशानुसार क्रमांक १ ते ४ लिहा)

- ४) शेतकऱ्यांना योग्य व्याजाने कर्ज मिळावे म्हणून क. डॉ. मामासाहेबांनी कोणते प्रयत्न केले ?
(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा)

- ५) शेतकऱ्यांना शेतीविषयक ज्ञान मिळण्यासाठी व खात्रीशीर बी-बियाणे मिळावीत म्हणून क. डॉ. मामांनी कोणत्या गोष्टी केल्या होत्या ?
(कंसात महत्वांशानुसार क्रमांक १ ते ४ लिहा)

- अ) हुषार
ब) समाजसेवा करणारा
क) मंद बुद्धीचा
ड) आर्थिक दृष्ट्या गरीब

- अ) व्यापारी शेतकऱ्यांच्या मालाची नासधूस करीत

- ब) माल चांगला नसे

- क) लवकर विक्री होत नसे

- अ) पैसे मागून अडवणूक केल्यास प्रतिकार करण्यास सांगितले.

- ब) कमी पैसे देण्यास सांगितले.

- क) नाकेदार व रामोशी यांची समजूत घालत राहिले.

- क्रमांक - अडचणी

- () पुरेसे भांडवल नाही

- () नवीन शेती विषयक ज्ञान नाही.

- () खात्रीशीर बी-बियाणे नाही.

- () पुरेशी जमीन नाही.

- अ) स्वतः पैसे दिले.

- ब) पत संस्था काढल्या.

- क) शेतकऱ्यांना कर्ज देण्यासाठी देणग्या जमा केल्या.

- क्रमांक - केलेले प्रयत्न

- () स्वतः बी-बियाणांची निर्मिती करून रास्त भावाने शेतकऱ्यास दिले.
() शेतकरी मेळावे भरविले व तज्ज्ञांकडून मार्गदर्शन दिले.

- () रोपांची निर्मिती केली.

- () शेती - शिक्षकांना मार्गदर्शन करण्यास लावले.

- म) १) आर्थिक स्थिती मुळे ज्या मुलांना शिक्षण घेता येत नाही अशा मुलांसाठी क. डॉ. मामांनी कोणत्या बाबी केल्या ?
(सर्व योग्य अशा वर्णाक्षरासमोर ✓ अशा खूणा करा.)

- अ) मोठ्या सुट्टीत अशा विद्यार्थ्यांना काम दिले.
ब) शिकत असतानाच काम करून पैसे मिळविण्याची सोय केली.
क) मुलांच्या आई, वडिल किंवा भाऊ यांना काम दिले
ड) त्यांना मोफत जेवण दिले.

- २) विद्यार्थ्यांच्या अर्थार्जनासाठी क. डॉ. मामांनी कोणते व्यवसाय सुरू केले ?
(सर्व योग्य अशा वर्णाक्षरासमोर ✓ अशा खूणा करा)

- अ) कुक्कुटपालन
ब) दुग्ध व्यवसाय
क) छापखाना
ड) आडत दुकान
इ) बुक डेपो
ई) वीट भट्टी

- ३) वस्तीगृहात फी व ज्वारी घेताना क. डॉ. मामासाहेब कोणता निकष लावीत ?
(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा)

- अ) सर्वांना समान फी व ज्वारी.
ब) हुषार विद्यार्थ्यांना सवलत.
क) आर्थिकदृष्ट्या मागास-
लेल्या विद्यार्थ्यांना सवलत.

- ४) कमवत कमवत शिकलेल्या क. डॉ. मामांच्या काही विद्यार्थ्यांची नावे व पत्ते सांगा ?

- १) _____

२) _____

३) _____

४) _____

म) १) अभ्यासात मागे असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी वस्तीगृहात कोणते प्रयत्न केले जात असत ?

(योग्य अशा एकाच वर्णाक्षरासमोर ✓ अशी खूण करा.)

अ) जादा तास

ब) शिकवण्या

क) हुषार विद्यार्थ्यांनी अभ्यासात मागे असलेल्यांना शिकवावे.

२) खालील समाज घटकात मामांचे विषयी कोणत्या भावना / मते होती ?

(पुढील शब्दांपैकी योग्य शब्द निवडून त्या त्या घटकां समोर लिहा. शब्द - आदरभाव, अवहेलना, मुक्तीदाता, उद्धारकर्ता, समाजसुधारक, क्रांतीकारक, शिक्षणतज्ञ, व्यवहारवादी, शिक्षणप्रसारक)

अ) सर्वसामान्य खेडूत जनता

ब) सर्वसामान्य शहरी जनता

क) सुशिक्षित समाजात

ड) विद्यापीठ वर्तुळ

इ) सरकार दरबार

३) क. डॉ. मामासाहेब विद्यार्थ्यांना शिक्षा करीत असत याबाबत आपले मत सांगा.

४) कै. डॉ. मामा आपणाला का आवडत याची कारणे.

५) मामा आपणाला का आवडत नसत याची कारणे.

६) मामांच्या कांही विशिष्ट आठवणी सांगा.

सही

नांव

परिशिष्ट क्रमांक - ३

मुलाखत अनुसूची

- प्रश्न - १ ला - कै. कर्मवीर डॉ. मामासाहेब जगदाळे यांची राहणी व व्यक्तिगत जीवन कसे होते?
- प्रश्न - २ रा - स्त्री- शिक्षणाबाबत कर्मवीर डॉ. मामासाहेब जगदाळे यांनी कोणते प्रयत्न केले.
- प्रश्न - ३ रा - विधवा, विधुर व परित्यक्ता यांच्या मुलांची शिक्षणाची सोय कर्मवीर डॉ. मामासाहेब जगदाळे यांनी कशी केली?
- प्रश्न - ४ था - अंधश्रद्धा व वर्णव्यवस्था निर्मूलनासाठी कर्मवीर डॉ. मामासाहेब जगदाळे यांनी कोणते प्रयत्न केले?
- प्रश्न - ५ वा - मुलांच्या आहार वसा असावा असे मामासाहेबांचे मत होते? व्यायाम व आहार यांची सांगड वस्तुगुहात कशी घातली होती. ?
- प्रश्न ६ वा - मुलामध्ये समाधीटपणा, नेतृत्वगुण व श्रमाची आवड निर्माण होण्यासाठी मामांनी वस्तुगुहात कोणते उपाय योजले?
- प्रश्न - ७ वा - कोणकोणत्या ठिकाणी-शेत-यांची अडवणूक होत आहे असे मामांना जाणवले? त्यावर त्यांनी काय उपाय योजले?
- प्रश्न - ८ वा - आर्थिक दृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांना वस्तुगुहात कोणकोणते व्यवसाय दिले? त्यांना मोफत जेवण का दिले नाही?
- प्रश्न - ९ वा - विविध समाज घटकात कर्मवीर मामांविषयी कोणत्या भावना होत्या?

.....

परिशिष्ट क्रमांक = ४

प्रश्नावली भरून दिलेल्या प्रतिसादकांची यादी.

अ] श्री शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ बार्शीचे सदस्य.

१] श्री. शिंगळे व्ही. एन्.

प्राचार्य, बी.पी. सुलाखे कामर्स कॉलेज बार्शी. जि. सोलापूर.

२] श्री. कदम डी. एस्.

अध्यक्ष, शिक्षण प्रसारक मंडळ गंगबेदेता जि. सोलापूर.

३] श्री. पाटील अ. के.

कसबा पेठ, बार्शी. जि. सोलापूर.

४] श्री. पाटील पी. एल्.

मुख्याध्यापक, छत्रमती शिवाजी विद्यालय वाशी.

ता. भूम. जि. उस्मानाबाद.

५] श्री. पाटील व्ही. एस्.

शिक्षण महाविद्यालय, बार्शी. जि. सोलापूर.

६] श्री. पाटील एस्. एस्.

शिवाजी महाविद्यालय, बार्शी. जि. सोलापूर.

७] श्री. मोहिते एम्. बी.

जॉ. सेक्रेटरी, श्री शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ, बार्शी.

- ८] श्री. मोरे सी. एस्.
प्राचार्य, कर्मवीर मामासाहेब जगदाळे महाविद्यालय
वाशी. ता. भुम. जि. उस्मानाबाद.
- ९] श्री. यादव बी. वाय.
सर्वजन बाशी. जि. सोलापूर.
- १०] श्री. जेड. प्र. यादव ए. वाय.
माजी जनरल सेक्रेटरी, श्री शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ,
बाशी. जि. सोलापूर.
- ११] डॉ. सौ. यादव एस्. बी.
बाशी जि. सोलापूर.
- १२] श्री. रेवडकर एस्. के.
सूचिनदार श्री शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ, बाशी.
जि. सोलापूर.
- १३] डॉ. शिलोळे सी. बी.
प्राचार्य, शिक्षण महाविद्यालय, बाशी.
जि. सोलापूर.
- १४] श्री. शेळवणे एस्. बी.
शिवाजी महाविद्यालय, बाशी.
जि. सोलापूर.

ब] समाजसेवक
=====

- १] श्री. गव्हाणे व्ही. के.
बार्शी जि. सोलापूर.
- २] श्री. गायकवाड पी. बी.
करमाळा जि. सोलापूर.
- ३] श्री. जगताप ए. एन्.
मु.पो. वाशी. ता. भूम. जि. उस्मानाबाद.
- ४] श्री. दिरगे एच्. बी.
मु.पो. वरकुटे ता. करमाळा जि. सोलापूर.
- ५] श्री. पाटील ज्ञानेश्वर
मु.पो. कासारवाडी ता. बार्शी जि. सोलापूर.
- ६] श्री. पुनमिया नगरराजजी
बार्शी. जि. सोलापूर.
- ७] श्री. शेख एम्. बी.
विष्णोळी कन्नमवार नगर, मुंबई.
- ८] श्री. शेळके व्ही. एस्.
मु. छातापुरी ता. परंडा जि. स. उस्मानाबाद.
- ९] श्री. सावंत एम्. बी.
हिन्दूस्थान ऑगो एजन्सी लातूर.

- १०] श्री. सहस्त्रबुध्दे ए. डी.
बार्षी. जि. सोलापूर.

क] नागरिक -

- १] श्री. गवळी अ. अ.
मु.पो. नेरले ता. करमाळा जि. उ सोलापूर.
- २] प्रा. कु. गव्हाणे यु. व्ही.
ज्ञान प्रसारक महाविद्यालय, कळंब जि. उस्मानाबाद.
- ३] श्री. चटे बी. बी.
महानगरपालिका कल्याण जि. ठाणे.
- ४] श्री. जगताप जी. एम्.
मु.पो. वरकुटे ता. करमाळा जि. सोलापूर.
- ५] श्री. जगताप एस्. ए.
मु.पो. निमगांव ता. करमाळा. जि. सोलापूर.
- ६] श्री. दास डी. डी.
मु.पो. रोपळे ता. माढा जि. सोलापूर.
- ७] श्री. देवकर ए. टी.
शिवाजी नगर कल्याण जि. ठाणे.

८] श्री. नवले स्त. स्त.

मु. माहिजळगांव ता. कर्जत जि. अहमदनगर

९] प्रा. तौ. पवार व्ही. यु.

उस्मानाबाद.

१०] अॅड. पाटील एन्. डी.

शिवाजी नगर बार्शी. जि. सोलापूर.

११] श्री. बेडकुते डी. स्त.

जगदंबा साखर कारखाना बारडगांव ता. राशीन
जि. अहमदनगर.

१२] श्री. भोसले नरसिंग राजाराम

सरस्वती विद्यालय डोंबिवली [वेस्ट] मुंबई.

१३] श्री. मस्के के. एन्.

मु.पो. वरकुटे ता. करमाळा जि. उ. सोलापूर

१४] डॉ. रेवडकर आर. स्त.

मु.पो. परांडा जि. उस्मानाबाद.

१५] श्री. सरडे एच्. व्ही.

अमरनाथ विद्यालय कर्जत जि. अहमदनगर.

७] श्री. शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ, बारशी या संस्थेतील कर्मचारी-

१] श्री. शिंगळे पी. एन्.

शिवाजी महाविद्यालय, बारशी. जि. सोलापूर.

२] प्रा. अरुळकर एन्. एच्.

छत्रपती शिवाजी विद्यालय, वाशी ता. भूम.

जि. उस्मानाबाद.

३] प्रा. डॉ. इंगोले आर. एन्.

शिक्षण महाविद्यालय, बारशी. जि. सोलापूर.

४] श्री. कसबे एम्. बी.

छत्रपती शिवाजी विद्यालय, वाशी जि. उस्मानाबाद.

५] श्री. खाडे बी. ए.

महाराष्ट्र विद्यालय, बारशी. जि. सोलापूर.

६] श्री. गाडवे एस्. बी.

मुख्याध्यापक महाराष्ट्र विद्यालय, बारशी.

जि. सोलापूर.

७] प्रा. डॉ. गायकवाड ज्ञानराज

शिवाजी महाविद्यालय, बारशी. जि. सोलापूर.

- ८] श्री. गुजरे सी. आर.
महाराष्ट्र विधालय, बार्शी. जि. सोलापूर.
- ९] श्री. धुळे डी. टी.
कर्मवीर मामासाहेब जगदाळे महाविधालय वाशी
ता. भूम. जि. उस्मानाबाद.
- १०] श्री. चव्हाण बी. ए.
शंकरराव निंबाळकर अध्यापक विधालय बार्शी. जि. सोलापूर.
- ११] श्री. चव्हाण बी. एम्.
सत्रपती शिवाजी विधालय, वाशी.
ता. भूम. जि. उस्मानाबाद.
- १२] प्रा. डॉ. जगदाळे कुन्ता
शिवाजी महाविधालय, बार्शी. जि. सोलापूर.
- १३] श्री. जगदाळे एन्. पी.
महाराष्ट्र विधालय, बार्शी. जि. सोलापूर.
- १४] सौ. जगदाळे एल्. डी.
महाराष्ट्र विधालय, बार्शी. जि. सोलापूर.

- १५] प्रा. देशपांडे के. एन्.
शिक्षण महाविद्यालय, बारशी. जि. सोलापूर.
- १६] प्रा. तौ. देशपांडे व्ही. के.
शिक्षण महाविद्यालय, बारशी. जि. सोलापूर.
- १७] श्री. धुमाळ एस्. डी.
पर्यवेक्षण, महाराष्ट्र विद्यालय, बारशी. जि. सोलापूर.
- १८] श्री. नलवडे एस्. के.
मु.पो. वाशी. ता. भूम. जि. उस्मानाबाद.
- १९] श्री. पवार यु. बी.
महाराष्ट्र विद्यालय, बारशी. जि. सोलापूर.
- २०] श्री. पवार एम्. व्ही.
छत्रपती शिवाजी विद्यालय, वाशी जि. उस्मानाबाद.
- २१] श्री. पवार व्ही. जी.
छत्रपती शिवाजी विद्यालय वाशी जि. उस्मानाबाद.
- २२] श्रीपती पाटील ए. डी.
जिजामाता विद्यामंदीर बारशी.
जि. सोलापूर.

२३] श्री. पाटील ए. बी.

कर्मवीर मामासाहेब जगदाळे महाविद्यालय वाशी.

जि. उस्मानाबाद.

२४] प्रा. डॉ. पाटील टी. बी.

शिक्षण महाविद्यालय बारशी.

जि. सोलापूर.

२५] प्रा. डॉ. पाटील वा. रं.

शंकरराव निंबाळकर अध्यापक विद्यालय बारशी.

जि. सोलापूर.

२६] प्रा. पानसे आर. के.

कर्मवीर मामासाहेब जगदाळे महाविद्यालय वाशी.

जि. उस्मानाबाद.

२७] प्रा. पापळकर व्ही. टी.

शिवाजी महाविद्यालय, बारशी.

जि. सोलापूर.

२८] प्रा. बाठे टी. बी.

कर्मवीर मामासाहेब जगदाळे महाविद्यालय वाशी.

जि. उस्मानाबाद.

२९] श्री. बोधो जे. एस्.

कर्मवोर हाऊसिंग सोसायटी बार्शी.

जि. सोलापूर.

३०] श्रीमती माळकर व्ही. डी.

जिजामाता विधामंदीर बार्शी. जि. सोलापूर.

३१] श्री. भिरगणे बी. यु.

महात्मा फुले विधामंदीर बार्शी.

जि. सोलापूर.

३२] श्री. मोरे जे. बी.

छत्रपती शिवाजी विद्यालय, वाशी

जि. उस्मानाबाद.

३३] प्रा. सौ. मोरे ए. एस्.

शिवाजी महाविद्यालय बार्शी.

जि. सोलापूर.

३४] प्रा. मोहिरे व्ही. एन्.

शिक्षण महाविद्यालय, बार्शी.

जि. सोलापूर.

३५] प्रा. रेवडकर डी. एस्.

शिवाजी महाविद्यालय, बार्शी.

जि. सोलापूर.

३६] प्रा. रोडे बी. स्म.

कर्मवीर मामासाहेब जगदाळे महाविद्यालय वाशी.

जि. उस्मानाबाद.

३७] प्रा. शितोळे डी. बी.

शं. नि. अध्यापक विद्यालय, बाशी.

जि. सोलापूर.

३८] कु. साठे स्म. बी.

महाराष्ट्र विद्यालय, बाशी.

जि. सोलापूर.

३९] प्रा. क्षिरसागर पी. स्म.

शिक्षण महाविद्यालय, बाशी.

जि. सोलापूर.

.....

परिशिष्ट क्रमांक- ५

मुलाखत घेतलेल्या व्यक्तींची यादी खालीलप्रमाणे.

अ] श्री. शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे सदस्य -

- १] गायकवाड व्ही. एम्.
- २] पाटील ए. के.
- ३] डॉ. यादव बी. वाय्.
- ४] रेवडकर एस्. के.
- ५] शेळवणे एस. बी.

ब] प्राचार्य -

- १] अिंगळि व्ही. एन्.
- २] मोरे सी. एस्.
- ३] डॉ. शितोळे सी. बी.

क] प्राध्यापक व शिक्षक

- १] डॉ. इंगोले आर. एन्.
- २] गायकवाड एस्. डी.
- ३] जाधव जी. ई.
- ४] जाधव टी. सी.
- ५] पाटील ए. डी.
- ६] पाटील व्ही. ए.
- ७] मोरे डी. के.
- ८] यादव एस्. यु.
- ९] रेवडकर डी. एस्.
- १०] भोसले एम्. आर.

ड] नागरिक

- १] डमरे ए. एन्.
- २] पाटील डी. एन्.

परिशिष्ट क्रमांक - ६

श्री. शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ, बार्शी या संस्थेच्या विविध शाखा.

- १] शिवाजी बोर्डिंग बार्शी.
- २] भारतीय बालिकाश्रम.
- ३] तुभाष विद्यार्थी वसतिगृह येडशी ता. बार्शी.
- ४] जनता विद्यालय, येडशी ता. बार्शी.
- ५] शेतकी व पोल्ट्री फॉर्म बार्शी.
- ६] महाराष्ट्र विद्यालय, बार्शी.
- ७] महात्मा गांधी विद्यालय, काटेगांव ता. बार्शी.
- ८] शंकरराव निंबाळकर अध्यापक विद्यालय, बार्शी.
- ९] महात्मा फुले विद्यार्थी वसतिगृह काटेगांव ता. बार्शी.
- १०] जयहिंद विद्यालय कसबे तडवळे.
- ११] स्वस्त धान्य दुकान बार्शी. कसबा पेठ.
- १२] वखारिया विद्यालय उपळे दुमाला ता. बार्शी.
- १३] म. गांधी छात्रालय उपळे दुमाला. ता. बार्शी.
- १४] भारत विद्यालय उस्मानाबाद.
- १५] जनसेवा विद्यार्थी वसतिगृह तडवळे.
- १६] विद्यार्थी वसतिगृह उस्मानाबाद.
- १७] स्वस्त धान्य दुकान चारे ता. बार्शी.

- १८] स्वस्त धान्य दुकान मंगळवार पेठ, बाश्नी.
- १९] लोकेसेवा विद्यालय आगळ्यांव ता. बाश्नी.
- २०] छत्रपती शिवाजी विद्यालय वाशी . जि. उस्मानाबाद.
- २१] ज्ञानदिप विद्यार्थी वसतिगृह वाशी जि. उस्मानाबाद.
- २२] किसान कामगार विद्यालय, उपळाई ता. बाश्नी.
- २३] महाराष्ट्र संत विद्यालय तेर जि. उस्मानाबाद.
- २४] विद्यार्थी ज्ञानविकास आडत दुकान मार्केट यार्ड बाश्नी.
- २५] छत्रपती मुद्रणालय, बाश्नी.
- २६] श्री. शिवाजी महाविद्यालय बाश्नी.
- २७] संत ज्ञानेश्वर विद्यालय भातंबरे .
- २८] संत तुकाराम विद्यालय पानगांव.
- २९] संत गोरोबा वसतिगृह तेर.
- ३०] म. फुले बालक मंदीर [पूर्व प्राथमिक], बाश्नी.
- ३१] म. फुले विधामंदीर [प्राथमिक] बाश्नी.
- ३२] धेनु संवर्धन केंद्र, बाश्नी.
- ३३] कर्मवीर विद्यालय चारे ता. बाश्नी.
- ३४] शिक्षण महाविद्यालय, बाश्नी.
- ३५] जिजामाता स्मारक मंदीर, बाश्नी.

- ३६] जिजामाता विद्यामंदीर, बाश्नी.
 ३७] बी. पी. सुलाखे कॉमर्स कॉलेज, बाश्नी.
 ३८] राजर्षि शाहू सायंविधी महाविद्यालय, बाश्नी .
 ३९] कर्मवीर मामासाहेब जगदाळे महाविद्यालय बाश्नी.

जि. उस्मानाबाद.

- ४०] साप्ताहिक " जीवन संग्राम "
 ४१] महाराष्ट्र विद्यालय ज्यु. कॉलेज, बाश्नी.
 ४२] आरोग्य मंदीर, बाश्नी.
 ४३] पॉलिटिकल कॉलेज, बाश्नी.

:::::::::::::

वरिशिष्ट क्रमांक - ७

कर्मवीर डॉ. गामासाहेब जगदाळे यांनी स्थापन केलेल्या इतर संस्था.

- १] कर्मवीर युवक मंडळ बार्शी.
- २] कर्मवीर सार्वजनिक वाचनालय बार्शी.
- ३] कृषि विज्ञान.
- ४] कामटेनू मंडळ.
- ५] कर्मवीर हाऊसिंग सोसायटी.
- ६] कर्मवीर क्रीडा मंडळ.
- ७] श्री शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ एम्प्लॉईज कोऑपरेटिव्ह क्रेडीट सोसायटी.
- ८] श्री. शिवाजी शिक्षण प्रसारक सेवकांची सहकारी ग्राहक संस्था.
- ९] श्री शिवाजी शिक्षण प्रसारक विद्यार्थी ग्राहक भंडार.
- १०] जिजामाता ग्राहक भंडार.

::::::::::::